Incipit tractatus solẽnis fratris Egidij de ordine fratrum Augustinensiuz de peccato originali

go cum sim puluis et cinis loquar ad dominũ meũ dicẽs. Domine deus iust⁹ iudex. si oĩes anime tue sunt sicut anima patris sic et anima filij. Portabit ne filius iniquitatez patris? vertet̃ ne inter nos illud vulgare puerbium Patres comederunt vuas acerbas et dentes filiorũ obstupescũt qz si sic nõ est. sed iusticia iusti sup eũ erit et aĩa q̃ peccauerit ipsa morietur. q̃re innocentib⁹ et puulis liberi arbitrij vsum nõ habentib⁹ prothoplaustorũ noxa imputat̃ ad culpam. Erit ne peccatũ aliquod nõ voluntarium cũ per sanctos tuos spiritu sancto ĩspiratos hanc sentenciã proferas omne pc̃m̃ adeo voluntariũ eẽ qꝫ si voluntariũ nõ existat peccati racionẽ amittat. Isti itaqz puuli si p originem quã vitare nõ potuit originale peccatũ imputat̃ ad noxam. Nonne fateri cogimur peccatum aliquod quod nõ voluntate sed necessitate contrahitur Qd̃ si huic culpe ideo subditur aĩa

a ij

qr carni corrupte infundit decet ne bonita
tem tuā animā bonam a te bono deo crea
tam infundē corpori qđ feditati obnoxiuz
eē cognoscis. Quid est ergo hmōdi origi
nale peccatū: quō puulis imputatur ad
penam: qua iusticia hmōdi crimē culpe ra
cionē assumit: quō caro infecta inficit aīaz
per quāviam hmōdi noxa in baptismo di
mittitur: qualiter decz tuam suphabūdā
tem clemenciam aīaz tam purissimaz per
te pcreataz pmittere maculari: ergo quia
ad hec lucide declarāda hūana industria
minime sufficiat. Pr de celis deus cuius sapi
encia attingit a fine vsqz ad finē fortiter
et disponit oīa suauit mittere digneris eā
de sede magnitudinis tue vt mecum sit
et mecuz laboret vt sciā qđ de hijs acceptū
sit coram te et que de eis veritas sit tenēda

¶ Quid est originale pctm̄ et qt nomini
bus nominat ¶ Capitulum primū

ca. i. Gracie dei innisus auxilio prius inue
stigabo quid sit originale peccatum
Putauerunt autem quidam originale pec
catum esse reatum pene pro peccato pri
mi hominis vt recitatur a magrō. ij. sen.

ßm hec ergo originale peccatum culpa di
ci non debet. Ad qd dicendum ideo forte
mouebantur quia nec videbatur eis de
cens nec congruum innocentes infantes
culpā habere qui vt in ꝓlogo tetigi liberi
arbitrij vsū immune habuerūt sed quod
originalis noxa sit iniquitas ⁊ peccatū:
satis aꝑit ps. cum dicat. Ecce enim iniqui
tatibus conceptus sum ⁊ in peccatis con
cepit me mater mea. Sed de hoc. quomō
habet racionē culpe infra plenius describe
tur. Nunc autem inuestigandū occurrit
quid nomine originalis peccati ītelligi de
beat. Inuenimus autē a sanctis vt patet
ꝑ augustinū in de baptismo ꝑuuloꝝ hui⁹
modi peccatum quinqꝫ nominib⁹ nomina
tū. Dicitur enim concupiscencia. fomes pec
cati. lex membrorū siue lex scꝫ carnis. lā
guor nature. ⁊ tyrānus. Itaqꝫ vt appare
at quomō omnia hec nomina peccato ori
ginali conueniunt ¶ Aduertendum qd pec
catum origīale ē carēcia origīalis iusticie
cū debito habendi eā. sic enim ymaginari
debemus qꝫ deus fecit hominem rectum
sed ipse per auersionem a deo infinitis
a iij

se miscuit questionib9 et innumerabilibus
modis peccandi se subiecit. Adam ergo
creatus est rectus quia in eo omnia inferi
ora superioribus erant subiecta. Caro enim
in eo erat subiecta anime quia nullus mor
bus nulla passio nulla indisposicio pote
rat insurgere in carne que anime repu
gnaret. Rursus vires inferiores subie
cte erant superioribus vt concupiscibilis
et irascibilis sic erant subdite menti et ra
cioni vt nihil in eis insurgeret nisi secun
dum ordinem racionis et dictamen. Iste or
do quodammodo iusticia dici poterat quia
quodammodo iustum est inferiora superioribus
esse subiecta. Dicebatur autem hec iusticia
originalis quod duplici de causa poterat talem
denominacionem assumere videlicet vel
quia adam a sui origine a deo talem iusti
ciam acceperat. vel quia huiusmodi iusti
cia erat in posteros per originem trans
ferenda. Erat itaque secundum institutam
naturam hic ordo salutis vt quilibet saluan
dus haberet originalem iusticiam sed cum
huiusmodi iusticia deriuanda erat in po
steros per adam prout eramus futuri membra

Nota quare vocatur originalis iusticia

Nota duplici ex causa ista iusticia vocatur originalis

ade c̄oscauti fuissemus originalem iusticiā
que sm ordinem institute nature erat ne
cessaria ad salutem. Utrū autem eēt suffi
ciens. aut post illā originalem iusticiā ne
cessaria est superaddita gracia. si voleba
mus pficere et vitam consequi inferius ostē
detur. In p̄senciarū autē sufficiat scire hu
iusmodi iusticiam in posteros deriuandā
sic eē necessariū modo quo diximus. ¶ Adā
ergo peccante et a suo superiori se auerten
te ordo racionis poscebat q̄ cū ipse nollet
suo superiori eē subiectus q̄ eius inferiora
superioribus rebellarent. ꝓpter q̄d statim
caro incepit rebellare et inceperūt insurgē
in corpore contrarie disposiciones ipsi for
me. ¶ Ideo adam qui nō potuit mori si non
peccasset. eo peccante necessitatē habuit
moriendi. Super hanc quidem pugnam
sm quā corpus rebellabat anime superad
dita est pugna secunda ut vires inferio
res rebellarent superioribus inceperunt.
ex tunc insurgere primi motus et concu
piscencie in viribus inferioribus preter
dictamen et ordinem racionis. Duo enim
contraxit adā ex eo q̄d se auertit ab ipo

deo videlicet necessitatē moriendi. et ne cessitatem peccandi. q̄mdiu quidez stetit in sua rectitudine poterat nō mori et pote rat nō peccare. poterat enim nō mori: q2 eo sic stāte nihil surrexisset in corpore qđ repugnaret anime. poterat non peccare. quia vires inferiores erant omnino subie cte superiorib9. Acceperat enim adaz per originalem iusticiaz vnde posset stare. po terat enim ꝑ eam omnia peccata vitare eo autem peccante et a deo se auertente ꝑdidit hanc originalem iusticiam ꝗ hanc rectitudinem q2 inferiora superiorib9 sūt subiecta. et q2 huiusmodi rectitudinez pec cando perdidit nō potuit eā in posteros trāsfundere. hoc est ergo peccatū qđ dici mus originale quia ipsū ex origine contra himus scz carenciā hmōdi rectitudinis hu iusmodi original' iusticie cum debito ha bendi eam. ſm enim ordinem nature insti tute necessaria erat originalis iusticia ad salutem consequendam. quia ergo ea care mus et eam vt sumus membra ade habe re tenemur priuacio vel carencia origina lis iusticie cum debito habendi eam ē ori

ginale peccatum. ¶ Ex hoc autem apparet quare huiusmodi peccatum tot nominibus nominatur. Nam adam perdendo originalem iusticiam dicitur fuisse vulneratus in naturalibus quia necessitatem habuit moriendi. vel dicitur vulneratus quia peccando natura eius fuit facta inepta et inhabilis ad operandum bonum. ¶ Fuit insuper expoliatus gratuitis quia fuit expoliatus illa rectitudine et illa iusticia quam gratis acceperat. ¶ Tercio ex hoc factum est vt vires inferiores superioribus rebellarent. ¶ Quarto inde consecutum est vt in eo ess[illegible]bilitas ad concupiscendum.

¶ Quinto ex hoc originem sumpsit vt in eo esset quedam infectio quedam corruptela et quedam promtitas ad peccandum. prout ergo fuit vulneratus in naturalibus quod vulnus est quodammodo deriuatum ad posteros dicitur originale peccatum languor nature. Prout vero fuit expoliatus gratuitis huiusmodi peccatum nominatur tyrannus quia tyranni est expoliare sibi subiectos.

¶ Tercio quidem prout vires inferiores

rebellauerunt superioribus. huiusmodi pec
catũ dicitur lex membrorũ. scḋm quẽ modũ
loquitur apostolus ad ro. dicens. video ali
am legem in membris meis repugnantem
legi mẽtis mee. Quarto vero prout ex hoc
fuit in adam et euam in nobis habilitas
ad concupiscendum dicitur concupiscencia.
nam originale peccatũ nõ dicitur concu
piscencia quia sit actualis cupido: sed quia ẽ
habilitas ad concupiscendũ. Quinto autẽ
prout ex hoc fuit in adam et est in nobis quã
dam corruptela et quedã pronitas ad peccan
dum huiusmodi peccatum dicitur fomes pecti
¶ Quõ originale pctm̃ imputatur puu
lis ad penam. ¶ Capitulũ secundum

Iusticia dei exigit vt sicut est duplex pec
catũ originale et actuale ita duplex sit pe
na dampni et sensus. pena autẽ dampni
respondet peccato originali. sed pena sen
sus vt cõmuniter ponitur respondet actu
ali. hec autem due pene quodammodo se
habent ad inuicem sicut ipsa peccata nam
sicut contingit aliquos solum originalem
peccatum habere qui numquam actuali
ter peccauerũt. aliquos vero supra pctm̃

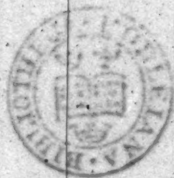
originale plura peccata actualia addide
rant. sic aliqui punient solum pena dam
pni aliqui autẽ simul cũ pena dampni ex
perientur penam sensus sed dicet aliquis
has duas penas ad inuicem eẽ connexas
ita vt numq̃ sit pena dampni quĩ assit pe
na sensus. nam cum naturale sit quẽlibet
ex dampno dolere. dolor aũt sine pẽa sen
sus eẽ non possit pena dampni vt videt
a pena sensus separari non poterit. Ad
uertendum ergo q̃ licet pena sensus a pe
na dampni separari nõ possit pena tamẽ
dampni a pena sensus separari contingit
nullo enim modo eẽ potest q̃ in aliquo sit
pena sensus et tamen nõ sit in eo pena dã
pni vt q̃ aliquis affligat cruciet et sensi
at penam et tamen videat dei eẽnciam
quã videndo dicatur nõ habere penã dã
pni qd dupluci de causa contingit. Primo
ex superhabundancia delectacionis.
Secundo ex gracia consummata que re
quiritur ad huiusmodi visionem. semper
enim delectacio minuit dolorem et tristi
ciam q̃re non poterit esse superexcellens
delectacio cum aliqua tristicia vel dolore

et quia in visione diuine eẽcie erit dele
ctacio superhabundans illa visio nulluz
dolorem nullam tristiciam poterit secum
pati quare eẽ non poterit q aliquis sen-
ciat dolorem et penam et tamẽ videat illaz
admirabilem deitatem ergo eẽ non pote
rit q aliquis habeat penam sensibilez vel
sensus et tamẽ nõ habeat penaz dampni.
secunda via ad ostendenduz hoc idem sic
ostenditur. nam post hanc vitam nũq̃m
diuina eẽcia videtur ab aliquo qui non
sit omnino mũdus et in quo nõ sit gracia
perfecta et cõsummata. In nullo autẽ ta
li potest eẽ pena sensus. ergo quicũqz ha
bet penam sensus de necessitate habet pe
naz dampni et caret visione diuine eẽcie
nõ separatur ergo pena sensus a pena damp
ni. Attamen econuerso eẽ cõtingit p̃t enim
quis habere penã dãpni absqz eo qd expi
atur sensibilẽ penã. sciendũ tamẽ q dãp
nificari aliquẽ ẽ ipsũ priuari aliquo bono
bonum ergo illud vel est naturale vel su
pernaturale si enim habemus penaz qua pri
uamur aliquo naturali membro bono nõ
video quod ad talem penam in habente

hic nota qualiter aliquis potest habere penã dãni sine pena sensus

vsum liberi arbitrij nō subsequatur tristi
cia dolor et pena sensus. Sed si per pe
nam dampni priuamur supernaturali bo
no ad tale dampnum numquaȝ raciona
biliter sequitur pena sensus. quia enī ir
racionabile est tristari de carencia alici
ius boni quod secundum naturam optina
re non possumus vt si secundum natu
ram nobis volare non competit non ra
cionabile est si tristemur qꝛ volare non
possumꝰ sic quia originalis iusticia que
ſm ordineȝ nature institute requirebatur
ad salutem cōsequendam erat donum su
peradditum naturalibus et quia ipsa di
uina visio est bonū supernaturale paruu
li decedentes solum ī originali peccato si
priuantur visione diuina habent penam
dampni. non tamen propter hoc dolent
vel tristantur nec habent penam sensus
quia videlicet bonum illud est supernatu
rale. de cuius carēcia irracionabile est do
lere. Viso quomodo pena dampni separa
ri potest a pēa sensus. de leui patere po
test quomodo iusto iudicio dei originale
peccatum paruulis imputetur ad penā

nō ad penam sensus: sed dāpni. quātum
enim ad penaz sensus et maxime si illa pe
na sit eterna filius non portabit iniquita
tem patris nec patres scḋm qd huiusmodi
penam comederunt vuas acerbas vt dē
tes filiorum obstupescant sed anima q̄ pec
cauerit ipsa morietur. tamē quātum ad pe
nam dāpni et potissime si hm̄oi dampnuz
sit carentia boni supernaturalis. iuste iniqui
tas patris filio imputatur vt si aliquis
rex castrum aliquod daret militi cuius fi
lij ex successione hereditaria castruz illud
possidere deberent. si miles ille forisfaceret
nōne iusto iudicio castrum perderet quo
perdito filij priuarentur illo. in hoc itaqz
nulla iniuria fieret filijs quia castrum illud
liberaliter fuit militi a rege collatum et fi
lij per patrem debebant consequi tale ca
strum quare eo peccante iuste filij incurrerēt
hm̄oi dampnuz vel penam. A simili ergo
quia originalis iusticia liberaliter fuit col
lata ipsi ade quam debebat in posteros
transfundere eo peccante et hm̄oi iusticiā
amittente. nō potuit eam transfundere in
posteros quare nos ade filij per preuaricacōz

patris priuati sumus hm̄ōdi iusticia et re
ctitudine originali. In hoc tamen nulla i
iuria facta est nobis quia illa iusticia do
mini supnaturalis erat. Igit cum nos ab
adam pcesserimus naturaliter forte iniu
ria fieret nobis si sic procedendo priuare
mur naturalibus bonis. sed si procedendo
naturaliter nō cōmunicat nobis originał
iusticia vel aliquod aliud supernaturale
bonum in nullo iniuriatur nobis deus nec
de eo possumus racionabiliter cōqueri. Pri
uati ergo originali iusticia que sm ordinez
nature institute erat necessaria ad salutē
nisi per grām dei et per ihesū mediatorē
dei et hominū liberemur nō possumus salutē
consequi. quare carebimus diuina visione et
pter originale peccatum habebimus penā
dampni. sed hoc nō iniuste fit nec pter
hoc nobis iniuriatur deus quia huiusmodi
dampnum quod incurrimus pter origiā
le peccatum non est priuacō boni natura
lis sed supernaturalis scʒ gracie

Quomodo iusto dei iudicio originale
peccatum imputatur paruulis ad culpā.
Capitulum tercium

Vbitatur a multis cum omne pctm̄ sit voluntarium ⁊ adeo sit voluntarium q̄d si nō est voluntarium nō ē pctm̄ quomodo originalis noxa cum nō voluntate sed quadam necessitate originis contrahatur habeat racionem peccati et maxime quomodo habeat racionem culpe. nā culpa supra peccatum videt̄ addere volūtariam inordinacionem. concedimus enim pctm̄ aliquādo eē in agentibus naturaliter. dum tamen huiusmodi agencia cōtingat inordinate agere vt si per actionem naturalem fiat sext⁹ digit⁹ in manu vel contingit aliquod aliud monstruz dicim⁹ eē peccatum in natura non tamen ibi dicim⁹ esse culpam. videtur ergo culpa omnino importare voluntariam nequiciaʒ ⁊ inordinacionem. et cum Aug⁹. ait in libro de libero arbitrio omne peccatū eē volūtariū. accipit peccatū put ē idē q̄ culpa. Jdeo licʒ forte p originē possem⁹ saluare nos cōtrahē peccatū put peccatū extēdit ad actiōes nat̄e q̄ gnacō ⁊ origo sūt opa nat̄e. nullo mō tn̄ videt̄ p originē saluare poterimus q̄d contrahamus culpā vel

q contrahamus peccatum vt est idem qd culpa. Sciendum itaqz q peccato et culpe respondet pena quare si videre volumus quomodo originale peccatuz habeat racionem culpe. videndum est qualis pena debeatur tali peccato et quomodo paruuli p huiusmodi crimen puniũtur. Ad hoc autẽ intelligendum valet exemplum superius positum de milite accipiente castrum a rege. si miles ergo accipiẽs castr̄ a rege forisfaciendo perderet castr̄ et pdendo priuarentur filij dicto castro insurget questio quomō filij puniũtur ex castri amissione: Ad qd eẽt responsio manifesta q filij militis contra regem forisfacientis dupliciter ɔsiderari possent. Primo vt sũt quedam psone in se. Secundo vt sũt filij patris vel vt sunt membra pfati militis si ɔsiderentur huiusmodi filij vt sũt quedam psone in se. nō puniũtur sed eciam nō peccant nō puniũtur quidem quia in eis sm se nō debetur huiusmodi castr̄. si autẽ deberetur eis castri hereditas. hoc nō est vt sũt quedam psone in se cum eis sm se non fuerit huiusmodi castrum. sed hoc solũ eẽ ɔtigit

in quātum sūt membra patris vel in quā
tum sunt mēbra dicti militis quia ab illo
milite ad filios suos erat castri hereditas
deriuanda quare si huiusmodi nō puniun
tur vt quedam psone in se. sed solum vt
sunt quidam membra patris et solum pu
niūtur in patre quia sm hunc modum nō
puniuntur in se sed in patre ad hoc q tal
punicio fit iuste. non oportet q peccaue
rint in se sed i patre. sufficit ergo culpa pa
tris quam ad hunc modum punicionis qd
huiusmodi noxa iputetur filijs. Qd ergo
dictū ē de castro q miles a rege accepit su
is posteris relinquenduz. Intelligendum
de origiali iusticia quā accepit adā a deo
i suos posteros filios deriuādo. sicut ergo
milite forisfaciēte cōtra regē iuste amittit
castz a rege accep tuz. sic adā se auertēte
a deo iuste amittit originalē iusticiā quaz
ab ipso nullis pcedētibus meritis sed soluz
gratis acceperat ipso itaqz adā originalez
iusticiā amittēte nō potuit eā in posteros
filios trāsfundere qz nullus dat qd nō hz.
videt ergo ex hoc filij ade ex pctō pris eē
puniti qz nascendo nō accipiunt origialē

iustitiam qua accepissent si adam eorum pater in sua rectitudine permansisset. Si ergo queratur si filij ade puniuntur quia originalem iustitiam non accipiunt nullam difficultatem habet responsio si prius dicta ad memoriam reducantur. Scimus enim quod si considerentur filij ade ut sunt quedam persone in se non puniuntur quia nullo bono priuantur quod sit eis debitum secundum se. Sed si considerentur in quantum sunt membra patris. sic aliquo modo puniuntur quia non transfunditur in nos originalis iustitia que secundum ordinem nature institute per adam patrem nostrum in nos transfundenda erat quare si nos carendo originali iustitia punimur ut sumus membra ipsius ade. Ad hoc quod talem punitionem iuste patiamur non oportet quod peccauerimus in nobisipsis. sed sufficit quod peccauerimus in adam. et ista est sententia apostoli ad ro. v. qui probat omnes nos esse peccatores non per operationes factas in nobisipsis sed quia peccauimus in adam. per peccatum enim illius hominis peccatum transiuit in omnes homines et omnes peccauerunt in illo. Scriptum est ergo quod apostolus ait. quod sicut per unum hominem in hunc mundum peccatum intrauit

et p pctm mors. Ita et in omnes homies
mors ptransijt in quo vno homine .i. i quo
vno scz adam omes peccauerunt. Ex hoc
autē apparere pt quomodo originale pec
catū sit voluntarium nam si filijs ade nō
imputat originale peccatum ad culpā vt
sunt aliquid in se: sed vt sunt mēbra ade
itaqz contrahunt originale peccatum vt
ex adam descenderunt. non opz huiusmo
di peccatum eē voluntarium per vsum li
beri arbitrij existentem in pueris paruul:
sed sufficiat hmōdi pctm esse voluntarium
per voluntatem ade et per vsum liberi ar
bitrij existentem in adam et ista ē senten
cia Augustini respondentis Juliano here
tico cōtendenti nullum peccatum esse in
paruulis. Inquit enim Julianus si per ho
minem peccatum intrauit in mūdum vel
hoc ē ex volūtate vel nā a. si āt ex volū
tate mala ē volūtas q̄ peccatū facit. si āt
ex nā a mala ē natura. Cui rñdz aug. q
ex volūtate peccatū ē. sed vlteri9 possz q̄
rere Julianus dato q aliquod peccatum
sit ex voluntate vt peccatum actuale v
trum originale peccatum ex voluntate sit

¶ Cui respõdet aug9. q originale peccatũ est ex voluntate quia hoc est ex voluntate primi hominis seminatũ vt in illo eẽt et in omnes transiret. ¶ Patet ergo q sicut per peccatuz originale punimur sic ẽ culpa et sic est voluntariũ. punimur autez vt simus mẽbra ade. Ideo suffiat q p hui9 modi peccatũ peccauerimus in adã et q fuerit voluntariũ in ipso

¶ Quomõ peccatum originale subitrat infantes et qualiter inficiat animã

Visa fuit obiectio iuliani heretici contendentis contra augustinũ nrẽ fidei defensorẽ. Dicebat enĩ pfatus iulian9 augustino. p quid pctm̃ inuenis in puulo nõ peccat iste qui nascitur nõ peccat ille qui gignit nõ peccat deus qui cõdidit aiaz p q̃s ergo rimas p que foramina inter presidia innocencie peccatũ fingis intrasse vel ingressum habuisse. cũ ergo deus producẽs animã iustus sit et contingit parentes aliquos iustos eẽ et ipse paruulus non peccauerit. dubitabat iulianus hereticus quomodo peccatum originale subintrauit infantes et qualiter aia maculatur a carne.

Vt ergo in hoc capitulo omnes difficul
tates circa hanc materiā emergētes tolla
mus de medio est diligent̄ notandum ꝙ
ꝑuulus iste qui in originali concipit̄ tripli
citer considerari potest Primo vt ē aliqd
in se. Secūdo vt refertur ad parētes ꝑri
mos. tercio vt refertur ad adam protho
plaustū. ſm autem has tres cōsideracōes
Circa hanc materiam triplex difficultas
insurgit. consurgit itaqȝ difficultas prima
ex eo ꝙ iste ꝑuulus in originali conceptus
consideratur ſm se. Constat autē pctm̄ om
ne eē in anima. cum ergo aīa humana nō
sic ex traduce qz intellect⁹ est ab extra et
racōnalis aīa immediate creatur. a deo si
nō pt ex traduci accidēs nō traducto sub
iecto nō poterit originale pctm̄ a parenti
bus descendere in ꝑuulum ex quo anima
que est peccato subdita nō ē a parentib⁹
deriuata. secunda autē difficultas oritur
ex eo ꝙ paruuli ad parentes ꝑrimos re
feruntur nam contingit aliqn̄ paruulorū
progenitores eē baptizatos et nō habere
originale peccatum quare si null⁹ dat qđ
nō habȝ quō ē intelligibile origīale pctm̄

a parentib⁹ deriuari in puulos si hmo͂di crimen in ipsis pgenitoribus no͂ existat. tercia quidem difficultas oritur ex eo q͏̄ paruuli referunt ad adam ptho plaustuz Nam si anima originale peccatu͂ co͂trahit q͏̄ carni infecte co͂iungit et caro ista ideo infecta dicitur q͏̄ in adaz primo parente corrupta fuit cum omnino incredibile sit dicere totam carnem omniu͂ hominu͂ fuisse in adam et cum possit co͂tingere animaz alicuius puuli uniri alicui carni de qua nihil omnino fuit in primo parente co͂surgit difficilis et admirabilis questio. Vnde in illo puulo peccatum originale insurgat no͂ ex parte aie quia illa immediate pducta est adeo. nec ex parte carnis quia positu͂ est nihil de illa carne fuisse in adam pare͂te nostro ptho plausto per cui⁹ corrupco͂e͂z originale pc͂m tra͂siuit in oe͂s. has a͂t difficultates quida͂ p opio͂nes falsas conati su͂t soluere. voluerunt enim aliqui q͏̄ sicut caro a parentibus transducatur ita transduce͂t aia et pter hoc de facili soluebant difficultate͂ prima͂ quomo͂ originale pc͂m subintrat infantes. Dicebant enim quod sicut

a carne corrupta parentū progredit caro corrupta filioꝝ. sic ab anima peccatrice ꝓgenitoꝝ oritur peccatrix anima prolis. sed hec posicio stare nō pt dicente dn̄o ꝑ ezechielez. omnes anime mee sūt sicut aīa patris ita et anima filij. et in ps legitur qui finxit singillatim corda eoꝝ. oēs ergo anime sunt dei et nō magis est eius aīa patris q̄m anima filij quia omnes anime immediate producuntur a deo nulla ergo racionalis anima educitur de potēcia materie sed cuilibet singillatī a deo creāda infunditur et infundēdo creatur. cum enim intelligere qđ ē racōnalis anime fit ꝑ abstractionē a materia sufficienē ostēdit racionabilē animā cuius ē habere talem operacionez de potēcia materie non esse eductā. secunda āt opinio falsa circa originale peccatum ē dicens non eē ī paruulis traductio originis sed similitudine ꝑuaricacionis. hoc est ergo qđ Aug9. ait in libro de baptismo ꝑuuloꝝ loquēs de ipsis pelagianis hereticis dicens. sciendū est hereticos quosdā qui noīati sūt pellagiani dixisse peccatū prime trāsgressiōis

in alios hoi̅es no̅ ꝓpagac͡oe sed imitac͡oe
tra nsisse. consueuerűt ei̅m filij imitari ꝓ
genitores. Dicebat ergo pelagius here
ticus peccatű originale ee̅ in ꝑuulis no̅ qꝛ
per originem aliquod peccatű contrahā̆t
sed quia per origine̅ in peccando c͡osueue
rűt pueri imitari parentes ꝭm hoc itaqꝫ si
hec posicio vera ē plane soluetur difficul
tas secunda. nam cu̅ dicebat ꝙ si pare̅tes
fűt mundi et baptizati generabunt filios
mundos et sine originali peccato. patet
ꝙ ꝭm hunc modum tales filij no̅ nascunt
immundi nec per origine̅ contrahunt pec
catum aliquod sed solum dicunt hr̅e origi
nale peccatum imitando pare̅tes. sed hec
posicio pelagij stare no̅ potest. qꝛ plana ē
sentencia apl̅i ꝙ omnes peccauimꝰ in ada̅
et ꝙ omnes natura nascimur filij ire. hoc
eciā sancti volunt greḡ. ait. ꝙ nos ex con
trarijs delectacione concepti culpam ori
ginalem nobis contraximus et Augusti
nus in libro de natura et gracia paruu
los peccatum ex origine contraxisse.
Ad terciam autem difficultatem vitandā
magister secundo sentenciaruꝫ singularis

epinionis eẽ videtur. nã vt saluaret ꝙ ca ro infecta in adã inficit aiam omniũ poste rioꝝ filiorũ posuit ꝙ nihil est de virtute carnis in filijs nisi ꝙ a parentib᷒ cõtraxe rant. Vult enim ꝙ nihil de alimẽto trã seat in virtutem humane nature Illud er go qᵭ a parentib᷒ trahim᷒ in seipso mul tiplicatur ⁊ consurgit in tantã quãtitatẽ quãta ei sufficit ad virtutẽ humãe natu re et quia ꝫm hũc modum dicẽdi nihil de exteriori materia conuertitur in verã car nem materialiter ⁊ carnaliter quicquid est in humanis corporib᷒ dicitur fuisse in primo homine. ꝫm hoc itaqꝫ soluitur diffi cultas tercia. supponebatur enim animaꝫ racionalem posse cõiungi alicui carni de qua nihil omnino fuit in primo parente ꝓpter quod arguebatur ꝙ si caro illa fu it infecta in adam nequaqꝫ potuit infice re animã. Sed hec opinio magistri sta re nõ potest. improbaui enim eã diffusius in quibusdam specialib᷒ questionib᷒. Ad ꝑsens autẽ sufficiat dicere ꝙ si talis eẽt hominis generacio non esset naturalis sed miraculosa quod est inconueniens.

14

Vt ergo p̄dicte tres difficultates tollantur de medio et vt sciamus quō inficiatur aīa et p quā viam peccatū origīale ītrat infantes· sciendū q̄ꝺ vt supra tetigimus peccatū originale est carencia originał iustitiae cum debito habendi eā· si enim adā in sua rectitudine stetisset filij nati ex eo consecuti fuissent originalem iusticiam ꝛ nati fuissent innocentes· sed adā peccante ꝛ originalē iusticiā amittēte nō potuit eam transfundere ī posteros quare sicut in adam post peccatū fuit carencia origīalis iusticie quam iusticiaꝫ tenebanť habere in quantum erant membra ipsius ade et qꝛ hmōdi carencia cum debito habendi eam est originale peccatū. Cū in ipsis infantibꝰ sit talis in ipsis infantibꝰ est tale peccatum· Jn peccato ergo originali tria est considerare· primo carencia ipsius originalis iusticie· secundo infectionem anime· tercio naturalem originem per quaꝫ talis infectio contrahitur· tripliter ergo secundum hanc materiam maxime contingit errare quia vel erratur circa originalem iusticiam· ꝛ secundum hoc oriebatur

difficultas prima vel erratur circa ipsam
originē naturalem ⁊ sic insurgebat secun
da difficultas vel cõtingit error quantum
ad infectionē anime ⁊ quãtum ad hoc ha
bebat ortũ tercia difficultas. si hec ergo
tria plene declarare poterim⁹ sufficienter
patefactum erit qđ querit̃. ꝓpter primum
ergo sciendum ꝙ iusticia originalis non
erat donum ex debito nature adeptũ sed
ex largitate creatoris gratis datũ. Non
ergo sic debemus ymaginari ꝙ anime ex
sua natura debeat originalis iusticia que
vnita carni huiusmodi ꝑfectionem sue na
ture debitam perdat sed aīe filiorum ade
hoc modo habuissent originalem iusticiã
quia si primi parentes nõ peccassent ⁊ ori
ginalem iusticiam nõ perdidissent conce
pissent sine libidine ⁊ hoc modo in poste
ros originalem iusticiam transfudissent
anime ergo filiorum ade coniuncte carni cõ
cepte sine libidine originalem iusticiã ha
buissent. ergo ad hoc ꝙ aīa cõtrahat ori
ginale pctm̄ nõ oportet eam eē ex tradu
ce. vel eē eductã de potẽcia matie vt ar
guebat difficultas prima sed sufficit eam

eē ꝯiunctam carni libidinose et ex ꝯ̄rrup
cione ꝯcepte. oriebatur itaqȝ difficultas
prima ex errore circa originalē iusticiā qꝛ
supponebat eā eē donum nature debitum
nō gratis datum. Secunda āt difficultas
sic tollitur. naȝ hoī ꝯpetit duplex genera
cio. vna carnalis ƀm quā accipit eē natu
re. alia vero baptismal' ƀm quā accipit eē
gracie. Quātum ergo ad generacōeȝ pri
mam carnalē nascitur homo natura fili⁹
ire et ꝯcipit in originali pctō. In omib⁹
ergo ꝯsiderandum est qđ est per se a di
mittendum qđ est ꝑ accidens. Iste ergo
baptizatus generās filiuȝ vel generat ip
sū. vnde generaliter natus vel vnde spi
ritualit̄ regn̄atus cū ꝑ hmōdi regeneraci
onem absoluatur ab originali ꝓducet fili
um absqȝ originali sed si generat eum vn
de carnaliter natus cum ƀm hoc in origi
nali nascatur quātumcunqȝ sit ipse bapti
zatus generabit filium in originali cōcep
tum. Cum ergo generacio filioꝝ sit natu
ralis et q̄ntūcunqȝ prēs sint baptizati qꝛ
non generant vn̄ renati sed vn̄ nati faci
ent filios in origiāli conceptos. et ista est

solucio augustini i libro de baptismo puu loꝝ qui ait parētes baptizatos generare filios in originali qꝛ nō generāt filios ꝺm generacionem qua de nouo fiūt nati. sed potius ꝺm eam qua carnaliter ⁊ ipsi sunt prius generati. Unde idem ibidez. ait ꝙ sicut circūcisi generāt filios nō circūcisos ⁊ sicut granū a palea purgatum generat granum a palea nō purgatum. sic homo baptizatus ⁊ ab originali mundatus generat filium ab originali nō mundatum qꝛ sicut granum ꝓducat aliud granum non ex eo ꝙ est a palea excussum sed quia est cum palea ortum et homo circumcisus generat ex eo ꝙ carnaliter natus cum ꝑpuꝯ cio nō ex eo qꝺ est postea circumcisus sic homo baptizatus non generat ex eo qꝺ est spiritualiter regeneratus ⁊ ab origīali absolutꝰ sed ex eo quod ē carnaliter natus ⁊ ī originali conceptus difficultas ergo secunda. dicens ex parentibus baptizatis ⁊ ab originali absolutis debere procreare filios ab originali mundatos oriebatur ex errore circa generacionem naturalem. Restrebat enim difficultas illa

generacionem filiorum in regeneracionē spiritualem non in generacionem carnalem. tercia autem difficultas sic soluitur nam non debemus ymaginari infectionē et turpitudinē aīe quā contrahit ex origiali eē p apposicionem alicuius turpitudinis sed magis per subtractionem alicuius decoris et alicuius pulchritudinis: Dupliciter enim poss; deturpari ymago. Primo per apposicōnem luti vel alicuius turpitudinis vel infectionis. Secundo per subtrēctionem alicuius pulchritudinis et decoris vt si illi ymagini amputaretur nasus vel euelleretur oculi deturparetur vel deturpata diceret. sic et in pposito nō inficiatur aīa ex origiali peccato sicut inficiatur ymago ex luto quia hoc modo infectio carnis animā inficere nō posset cum sit quid spiritale sed ista est infectio per carenciā cuiusdam pulchritudinis et decoris vt per carenciam originalis iusticie que esset decor et pulchritudo anime et quā haberet aīa si cōiungeretur carni nō libidinose et non ex corrupcōne concepte quare ad hoc quod scdm hunc modum inficiatur aīma

nō oportet totam carnem filiorum carnaliter
et materialiter fuisse in adam ut magister
opinabatur. sed sufficiat quod per propagationem
sit caro libidinose concepta. patet ergo quod
inficitur anima cuiuslibet paruuli ex originali
et peccatum originale subintrat nō obstante
quod anima nō est ex traduce. ut tangebat
difficultas prima et nō obstante quod contin
git aliquos generari ex parentibus bapti
zatis ut tangebat secunda. et etiam nō ob
stante quod tota caro nostra fuit materialiter
et carnaliter in adam ut difficultas pretendebat tercia. ideo etc.

Qualiter noxa que dicitur originale
peccatum dimittitur in baptismo

Capitulum quintum

Vehemens difficultas oritur ex predi
ctis quomodo originalis noxa dimitti
tur in baptismo. Dicebatur enim quod pec
catum originale est languor nature concu
piscentia lex membrorum tyrannus et fomes
peccati. cum ergo homines baptizati ad
huc in seipsis senciant concupiscenciam. i. ap
titudinem ad concupiscendum et cum vide
ant quandam legem in membris suis repugnantem

lege mētis sue ⁊ cum ex hoc sit in eis quī
dam fomes peccati ⁊ quidam languor na
ture et vlterius sit in eis quodammodo q̄
dam tyrānus · qr ex hoc habet quandam
promptitudinē vt seruiant peccato · qua
litercumqȝ accipiatur origiale pcm̄ non
videtur ꝙ dimittatur in baptismo · scien
dum ergo qd vt patet ex habitis origina
le peccatū est carencia originalis iusticie
cum debito habendi eam · sic enī require
bat ordo nature institute vt ad consequē
dam salutem necessaria eēt originalis iu
sticia quare cum originalem iusticiā scdm
ordinem illum debem⁹ cōsequi in quātum
eēmus membra ade · pȝ ꝙ salutem cōsequi
debem⁹ scd̄m ordinē nature institute existē
tes mēbra ipsius ade · peccante itaqȝ adā
ordo ille nō solum fuit corruptus sed eciaȝ
quodāmodo fuit in cōtariū ꝑmutatus qr
sicut ex adam ꝑthoꝑente ⁊ scd̄m naturam
institutaȝ nati fuissemus innocentes · i · ha
bentes originalem iusticiā sic scd̄m naturaȝ
corruptam nascimur natura filij ire et pri
uamur illa rectitudie naturali · Itaqȝ scd̄m
hūc ordinē quē habem⁹ ad adam nō soluȝ

salutem consequimur sed etiam in ipso mo
rimur qr in ipso peccauim⁹ omnes. Opor
tuit ergo q per alium ordinē salutē conse
queremur ꝓpter quod in hoc fuit maxima
dei dispensacio q mittens vnigenitum fi
lium suū factum sub lege factū ex mulie
re p quem adopcionem filiorum reciperē
mus p quez possem⁹ salutē consequi. Est
ergo dare naturam in triplici statu. inno
centē. corruptam. et restauratā. Innocēs
quidem natura a deo est creata sed per
adam est corrupta. per xpm vero media
torem dei et hominum est restaurata. hoc
ergo modo dimittit originale peccatum
in baptismo non quia nobis restituatur
originalis iusticia sed quia dimittitur no
bis debitum habendi eam nā in statu na
ture innocentis si permāsissem⁹ in tali sta
tu habuissem⁹ originalē iusticiā. nūc āt i
statu nature corrupte nō hēm⁹ eā sed q̄
diu sum⁹ in tali statu tenemur eā hrē qū
āt p baptismū sum⁹ mēbra xpi qui natu
ram humanā reparauit absoluimur a de
bito habendi eā. Debem⁹ ergo ymagiari
duos adā vnū terrestrē vt ꝓthoplaus⁹ uz

no triplex status natura

vnū alium etiā celestem vt ipsū xpm. an te ergo baptismū sumus in ordine ade ter rem ꝛ sumus membra illius ade ꝛ q2 ade data fuit originalis iusticia in statu natu re condite necessaria erat originalis iusti cia ad salutem consequendā vt est ꝑ habi ta manifestū ꝛ quādiu sumus in tali ordi ne tenemur originalē iusticiā hre. q2 ꝑ ba ptismū consepulti sum9 morti xpi et facit nos membra christi vt iam nō vlteri9 di camur de ordine ipsius ade sed magis de ordine ipsius ade celestis ꝛ quia originał iusticia necessaria erat nobis quādiu era mus membra ade terreni quādiu eramus in ordine illo. nūc autē in ordine alio cōsti tuti ꝛ facta mēbra xpi. absoluimur a debi to habendi origialem iusticiā ad cōsequē dā salutem nō tenemur habere ipsam q2 existentes membra christi confertur no bis a deo quoddaz donum vt gracia bap tismał qui vt patebit est pocior ad salu tem consequendam quam esset originalis insticia quaz consecuti fuissemus per adā si in sua rectitudine permansisset. Vn de quodammodo simile est de consecutiōe

h' nota q̄ llr' gr̄a baptismalis supplet vicē originalis iusticie ad salutem consequendaz

salutis sicut est de transitu cuiusdam ma
gne aque. Si enim esset aqua magna quā
diu non esset ibi pons nescientibus na
tare. necessarium esset nauis si vellent
transire aquam. Facto autem ibi ponte iā
haberent homines alium ordinem et ali
am viam ad transeundum aquam et sine
naui possent aquam transire immo pons
pocior est ad transeundium q̄m nauis ip
sa. Sic quodammodo in proposito quādiu
sumus membra ade terrem anteq̄uaz mē
bra sumus christi: tenemur originalez iu
sticiam habere. Facti autez membra christi
per graciam baptismalem possimus con
sequi salutem absq3 originali iusticia. ab
soluimur enim a debito habendi eam qua
re patet verum esse quod diximus videli
cet in baptismuo dimitti originale pecca
tum. nō quia nobis reddatur originalis
iusticia. sed quia absoluimur a debito ha
bendi ipsam scilicet originalem iusticiam
et inde est quod sicut dictum est. in adaz
omnes morimur quia per eum priuamur
originali iusticia quam habere tenemur
quamdiu sumus membra ipsius ade.

sic in christo omnes viuificamur quia in
baptismo per ipsū cōfertur nobis gracia
baptismalis et absoluimur a debito habē
di originalem iusticiam. relinquendo ergo
ymaginem ade hominis terreni in quo mo
rimur p carenciam originalis iusticie et de
bitum habendi eam et portando ymagiez
christi hominis celestis ī quo viuificamur
dimittitur nobis originale peccatū: vnde
apl's .i. ad cor. xv. ad hoc nos hortat dī
cēs q primus hō de terra terrenus. secūd'
de celo celestis et subdit q sicut portaui
mus ymaginem terre ita portemus yma
ginem celestis. Vnde ibidem ait q sicut
in adam omnes moriunt. ita et in xpō om
nes viuificabunt. Dicamus ergo q origi
nale peccatū racione qua dicit carenciam
origīalis iusticie nō ē formaliter culpa sed
magis ē quedam habilitas ad culpā. racō
ne vero q̄ dicit debitū habēdi eā. ex eo es
go qd tenemur vel deberem' hrē origīalē
iusticiā et nō habem' eā. ē in nobis culpa
origīalis. quare si ī baptismo absoluimur
a debito habēdi originalē iusticiaz remit
titur nobis pctm̄ originale in quātū habz

racōne culpe. racō autē quare in baptismo
dimittit nobis debitū habendi originalez
iusticiā est: q̄a datur nobis gracia baptis
malis que pocior est ad consequendū salu
tem q̄ iusticia originalis. nam secundum
magistrum secundo sentenciarum. per ori
ginalem iusticiam solum habebat adam
q̄ posset stare non autem habebat q̄ pos
set proficere. sed per graciā baptismalez
nō solum cōsequimur q̄ possum⁹ stare sz
eciā proficere quare sicut volens transire
aquā non teneret habere nauigiū si esset
ibi pons. q̄a pons in transeundo est naui
gio pocior: sic si volum⁹ salutem cōsequi
non tenemur habere originalem iusticiaz
si habuerim⁹ graciā baptismalez qr in cō
sequendo salutē huiusmodi gracia ē poci
or quā illa iusticia q̄ non sic intelligendū
est q̄ gracia baptismalis simul cum origi
nali iusticia non esset pocior ad consequē
dum salutem quam sola huiusmodi gracia
tamen hec gracia sine illa pocior est ad
consequendum salutem quam illa iusticia
sine hac gracia cum per talem graciam
possumus mereri et proficere omne bonū

per originalem verō iusticiā solum stare ex hoc autē apparet q̄ licet gracia baptis-malis simpliciter loquendo quātum ad cō sequendū salutē sit pocior q̄ originalꝰ iu sticia·attamen hec ⁊ illa quodammodo se habent sicut excedencia ⁊ excessa·nā quā tum ad standum pocior est originalis iu sticia quia illa nō solum tollebat origīale pctm̄ sed eciam habilitatē ad peccandum grā vero baptismalis licet peccatū et cul pam tollat nō tamē tollit habilitatem et ꝓnitatez ad peccādū sed solum eā debili tat ⁊ minuit· Ex hoc ergo apparere p̄t in tellectus illius verbi augustini ī libro de nupcijs ⁊ concupiscēcia qđ dimittitur cō cupiscencia in baptismo nō vt non sit sed vt non imputetur in peccatum ergo non tollitur concupiscēcia vt non sit qꝛ non redditur noƀ origīalꝰ iusticia sed vt tolli tur vt non imputetur in culpā qꝛ absolui mur a debito habendi eā· ex quo debito originale pctm̄ culpe racōez habebat

Qualiter decet diuinā bonitatem infun dere animam corpori maculoso·

Capitulum sextum

Vnt nōnulli de sua intelligencia p̄sumētes volentes diuina metiri iudicia dicentes nō decere diuinā bonitatē et clemenciā infundere animā corpori maculato. sed cum deus sit ipsa bonitas et ipsa clemencia quicquid voluntate diuina cōplet in ope. totum ordinatū et iustū ē penitus iudicandum. verum quia intellectus humanus nescit quiescere nisi dictorum racō assignetur possum triplici via ostendere quomō hoc deceat diuinā clemenciā et bonitatem. Sumitur autem hec triplex racō scilicet quia triplex bonum in rebus aspicimus videlicet. vniuersale. speciale et psonale. Est quidem quilibet homo primo quedā persona in se. secundo in spē humana. tercio ē ps vniuersi: prout ergo ē ps vniuersi refertur ad bonuz vniuersale prout vero ē in specie humana habet ordinē ad bonum speciale sed prout ē quedam persona i se ē in seipso quoddā personale bonum. Prima via sūpta itaqz ex bono vniuersali sic patet. nam spectat ad vniuersalem cām principaliter intendere vniuersale bonuz vbi ergo impediretur vniuersale bonum

ex aliquo ꝑticulari malo decet principem vniuersi permittere aliqđ particulare malum ne īpediat vniuersale bonū et qꝛ magnus ē decoꝛ vniuersi ex hūana spē non decet diuinā bonitatē impedire generacōnē in specie hūana q̄ntumcunq; nō possit fieri talis generacio nisi infundāt̄ anime in coꝛporib⁹ maculatis qꝛ si impediretur generacio humana et aīe nō infunderentur coꝛporibus· ipsi vniuerso tolleretur pulchritudo maxima· Istā viam videtur tangere Aug⁹· in eucheridion ꝙ vult deū decere permittere aliquā inequalitatē in reb⁹ ⁊ aliq̊s defect⁹ ī creaturis ne aliq̄s decoꝛ subtrahatur ab vniuerso· vnde ait ꝙ ex omnib⁹ constat vniuersitas admirabilis pl'chritudo· secunda via sumit̄ ex ipsa specie humana vel ex ipsa natura humana siue ex ipso bono speciali· nā; qꝛ homines nascuntur pctōres de⁹ pater mot⁹ clemencia ⁊ pietate oꝛdinauit vt magn⁹ veniret medicus eo ꝙ vbiq; magnus iacebat egrotus· Iste autem magnus medicus est dei filius assumens carnem per quā assūpcionē tota hūāna natura ⁊ oēs

homines sũt quodammodo mirabiliꝰ subli
mati· ita vt post dei filij incarnacionē ō
nes angeli se reputent conseruos nostros
quia licet ante incarnacionē ꝑmitterēt an
geli se adorari ab hōib' qd patuit de da
niele qui cecidit in faciem suā ꝛ adorauit
angelum loquentem ei post incarnacionē
tamen hoc nō est ꝑmissum· nā vt habet
in apoc· Johānes hoc volens facere ē ꝓ
hibit' ab angelo dicēte sibi· vide ne fece
ris· cōseruus enim tuus sū ꝛ fratꝝ tuoꝝ
quare cum de' ꝓuiderit hominē pctōrem
ꝛ preuiderit se animas maculatis corpori
bus infundere qd ꝓuidendo ordinauit fili
um ꝓpriū in carnē mittē ex qua incarna
cione humana species sit ita sublimata
patet ꝙ hoc arguit maximā dei bonitatē
ꝛ clemenciam ex qua speciei humane con
secutum est tantum bonū· tercia via su
mit ex bono personali· nā ipse ꝑsone hūa
ne cōsequūtur multa bona ex redemptore
nostro· nā ex hoc ipsis ꝑsonis hūanis fiūt
multe grē speciales· hāc āt viam innuit
greg· aū pctm̄ ade xpē qd nascimur natu
ra filij ire et aīe infunduntur maculatis

iste angelus erat Christus ·

corporibus appellat felicem culpā dicens
O felix culpa que talem ac tantū meruit
habere redemptorē et si cōtingat aliquas
psonas humanas non fieri participes hu
ius modi redēpcōnis. hoc est ex culpa sua
vel ex culpa parētum. nec pter hoc hūa
na generacō ē ptermittēda quin fiat sm
omnē gentem et sm omnē nacōnem sicut
non debet impediri pluuia que fit pter
nascendum frumentum vel pter alia ter
re nascencia licet pluat alicubi vbi priua
tur tali fructu et licet alicubi faciat ad de
structionem frumenti vt cū frumentuz ē
in area congregatum. bona enī que de se
sūt vniuersalia pter pticulares defect9
sūt minime īpediēda. Patefacta sūt ergo
que in phemio dicebāt. nā omsum ē quid
est originale pctm̄ qr est languor nature
in qntum eam inhabilitat ad bonū et fo
mes criminis in quātum ipsaz habilitat ad
malum est concupiscencia put nos reddit
ad concupiscenduz pronos est lex carnis
vel lex membrorūz prout membra carnis
facit rebellare menti et racioni est tyran
n9 put nos facit pronos ad suiēduz pctō

homines sūt quodammodo mirabilit̄ sublimati. ita vt post dei filij incarnacionē ōnes angeli se reputent conseruos nostros quia licet ante incarnacionē pmitterēt angeli se adorari ab hoībꝫ qđ patuit de daniele qui cecidit in faciem suā ⁊ adorauit angelum loquentem ei post incarnacionē tamen hoc nō est pmissum. nā vt habet in apoc. Johānes hoc volens facere ē phibitꝰ ab angelo dicēte sibi. vide ne feceris. cōseruus enim tuus sū ⁊ fratrū tuorū quare cum deꝰ pūiderit hominē pctōrem ⁊ preuiderit se animas maculatis corporibus infundere qđ pūidendo ordinauit filium ppriū in carnē mittē ex qua incarnacione humana species sit ita sublimata patet ꝙ hoc arguit maximā dei bonitatē ⁊ clemenciam ex qua speciei humane consecutum est tantum bonū. tercia via sumit ex bono personali. nā ipse psone hūane cōsequūtur multa bona ex redemptore nostro. nā ex hoc ipsis psonis hūanis fiūt multe grē speciales. hāc āt viam innuit greg̃. cū pctm̄ ade xpt̄ qđ nascimur natura filij ire et aīe infunduntur maculatis

Iste angelus erat Christus.

corporibus appellat felicem culpā dicens O felix culpa que talem ac tantū meruit habere redemptorē et si cōtingat aliquas psonas humanas non fieri participes huius modi redēpcōnis. hoc est ex culpa sua vel ex culpa parētum. nec pter hoc hūana generacō ē ptermittēda quin fiat sm omnē gentem et sm omnē nacōnem sicut non debet impediri pluuia que fit pter nascendum frumentum vel pter alia terre nascencia licet pluat alicubi vbi priuatur tali fructu et licet alicubi faciat ad destructionem frumenti vt cū frumentuz ē in area congregatum. bona em̄ que de se sūt vniuersalia pter pticulares defect9 sūt minime īpediēda. Patefacta sūt ergo que in phemio dicebāt. nā ōnsum ē quid est originale pctm̄ q2 est languor nature in q̄ntum eam inhabilitat ad bonū et fomes carnis in quātum ipsaz habilitat ad malum est concupiscencia put nos reddit ad concupiscenduz pronos est lex carnis vel lex membroruz provt membra carnis facit rebellare menti et racioni est tyrann9 put nos facit pronos ad seruiēduz pctō

Secundo ondebatur quomo hmodi pctm
puulis imputatur ad penam qz sicut pec
cant sic ordinatur ad pena· no autez pec
cauerunt vt sunt quedam psone in se sz vt
sunt quedam mebra ade· sic puniuntur vt
sunt ade membra non vt sunt aliquid in
seipsis nam original' iusticia q priuamur
per peccatum originale no debetur puul'
vt sunt aliquid in se sed ab adam in quo
erat huiusmodi iusticia trasfundeda· cur
sus visio diuina cui' carencia ponitur pe
na origialis peccati non debetur homini
bus sm se sed eciam habuissent si i sua in
nocencia et i origiali iusticia permansis
sent· tercio declaratum est q origiale pec
catum habet racionem culpe· nam cu hu
iusmodi peccatum sit carencia origial' iu
sticie cum debito habendi racone qua ca
rencia non est formaliter culpa sed racio
ne debiti habendi et quia tenemur hmodi
iusticiam habere reputamur culpabiles
ex quo apparet q cu no tenemur ea hre
nisi in quatu sum' mebra ade oes pecca
uimus in adam per illu hominem pecca
tum intrauit mundum et p peccatum mors

Quarto ostensū est quomō hmōdi noxa subintrat infantes q₂ hoc ē nō put sunt q̄dam persone in se sed put sūt quedā mēbra ade prothoplausti parentis nostri. Quinto ondebatur qualiter talis noxa in baptismo dimittitur. nā cū osusum sit eā habere racionem culpe nō racōe carencie originalꝰ iusticie: sed ex eo qd tenemur habere eam in baptismo dimittit huiꝰmodi noxa quia absoluimur a debito habēdi talem iusticiam vt ex tūc nō vlteriꝰ nobꝫ imputet ad peccatum si caruimꝰ ipsa. qm̄ vt per aug. patuit tollitur in baptismo concupiscencia non vt nō sit. sed vt nō imputetur ad peccatū. Sexto et vltimo declarabatur qd decebat diuinā clemenciā et bonitatē infundere animā corpibꝰ quātumcumqꝫ maculatis. et hoc ꝓpter triplex bonū. vniuersale. speciale. et ꝑsonale. Vere ergo dn̄e deꝰ tibi peccauimꝰ soli et vincas cū iudicaris quia in ōmbꝰ equus es et que animalibꝰ hominibus imq̄ videntur. equissima racione sūt condita. tu ergo solus bonus et pius nos in iniquitate concepti sumꝰ et in peccatis pepit nos mater

Sed tu ꝑ tua pietate miserere nobis vt
facie ad faciem te videre possum⁹ qui es
benedictus in secula seculoꝝ Amen

Explicit tractatus breuis et vtilis de
origiali peccato Editus a fratre Egidio
Romano ordinis fratrū heremitaꝝ san
cti augustini. Impressus et finitus Rome.
A natiuitate dñi. M.cccc.lxxix.xiiij.die
mensis marcij

